

VIOLENCIA: TOLERÀNCIA ZERO

Si es realitzen diferents activitats es recomana emplenar una fitxa per a cadascuna d'elles.

Fitxa del projecte

Any de la formació*	2012
Trimestre en què s'ha fet l'activitat* <i>(Trieu-ne un)</i>	
Comunitat autònoma* <i>(Trieu una comunitat)</i>	Catalunya
Centre educatiu <i>(Nom del centre)</i>	Institut Puig Castellar
Títol del projecte* <i>(Títol de l'activitat que es proposa fer)</i>	Relacions de parella i amor romàntic a la pel·lícula «Planes de boda».
Autors / es* <i>(Poseu el nom de cada autor en una línia)</i>	Carles Gil Marta Navarro Imma Vilar
Etape educativa* <i>(Trieu una o més etapes i esborreu la resta)</i>	Educació Secundària Obligatòria (ESO)
Curs* <i>(Trieu un o diversos cursos pertanyents a l'etapa triada)</i>	3r ESO
Temàtica* <i>(Trieu-ne una o més i esborreu la resta)</i>	Relacions de parella
Resum breu* <i>(Extensió aproximada de 7 línies o 70 paraules)</i>	Treball de reflexió i anàlisi, en petit i gran grup, sobre les relacions de parella i l'amor romàntic a través del visionat de la pel·lícula «Planes de boda».
Tipus d'activitat <i>(Trieu un tipus d'activitat i esborreu la resta)</i>	Pel·lícules o vídeos
Presentacions dels tallers <i>(Indiqueu si cal utilitzar alguna presentació dels tallers del Programa per fer l'activitat)</i>	Cap
Altres materials <i>(En el cas que s'hagi utilitzat algun arxiu que no es pugui incloure dins de l'apartat d'annexos d'aquest document, indiqueu el nom exacte de l'arxiu que envieu juntament amb aquest arxiu)</i>	VT0FP015_Planes_de_boda.ppt
Durada aproximada* <i>(Trieu el nombre de sessions de 60 minuts)</i>	3

VIOLÈNCIA: TOLERÀNCIA ZERO

<i>necessàries per realitzar l'activitat a l'aula. Elimineu la resta)</i>	
Idioma* <i>(Trieu l'idioma)</i>	Català

VIOLENCIA: TOLERÀNCIA ZERO

Projecte

En aquesta part del document es desenvolupa la proposta de treball de l'activitat.

Descripció breu del centre
Presentació* <i>(Introducció i justificació del perquè s'ha plantejat fer l'activitat.)</i>
<p>A l'hora de realitzar un projecte d'intervenció sobre prevenció de la violència ens vam plantejar elaborar activitats que es poguessin aplicar al major nombre d'alumnat possible. Volíem que, en algun moment del desenvolupament del currículum escolar dels i de les alumnes del nostre institut, tinguessin un espai per reflexionar sobre aquest tema.</p> <p>Vam decidir plantejar una activitat per a cada nivell de l'ESO, extreta dels blocs temàtics treballats en el curs -sexisme, amor romàntic, violència en la parella i assetjament escolar- intentant adaptar les activitats a les edats i maduresa de l'alumnat de cada curs.</p> <p>Amb aquesta intenció ha sortit aquest treball, realitzat a tres bandes per un professor i dues professores de l'institut i amb la pretensió que sigui aplicable cada curs escolar com a eina de prevenció de situacions de violència.</p> <p>En aquest document trobareu l'activitat dissenyada per a 3r de l'ESO.</p>
Descripció breu del grup amb el qual es treballarà *
<p>Era un grup de tercer d'ESO amb 24 alumnes. Quan els hem organitzat per grups eren 6 grups de 4 alumnes.</p> <p>L'activitat era prou senzilla perquè fos apta pels diferents nivells de comprensió o de cultures. Per altra banda, el grup no era gaire heterogeni i no hem pogut constatar cap dificultat especial en aquest sentit, només les naturals referides a l'arrelament dels prejudicis en cadascun dels nois i noies.</p> <p>Quan hem detectat algun grup "fluixet" li hem proposat una de les preguntes més senzilles.</p>
Objectius* <i>(Finalitat de l'activitat. Poden definir-se objectius generals i / o específics.)</i>
<p>L'objectiu de l'activitat és denunciar la força dels estereotips culturals sexistes que condicionen negativament les relacions amoroses.</p> <p>Objectius dins el bloc:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Identificar estereotips culturals sexistes.
• Identificar tòpics romàntics.
• Identificar conductes perniciosos sota els tòpics.
• Detectar i prevenir actituds i situacions que poden conduir a la submissió i a l'abús en les relacions de parella.
• Denunciar la manca de crítica i l'explotació d'aquests aspectes en els productes d'entreteniment. <p>Objectius longitudinals:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Crear consciència de l'arbitrarietat d'idees i conceptes que considerem naturals en les relacions afectives.
• Fomentar una igualtat entre sexes real i lliure de prejudicis.
Previsió de conflictes previs i resultats esperats <i>(Explicació dels resultats esperats i dels problemes o conflictes que es preveu que es podrien produir durant el desenvolupament de l'activitat.)</i>
<p>Podem preveure una notable simpatia envers uns personatges presentats positivament i, en conseqüència, envers els comportaments i la ideologia que vehiculen. Per tant preveiem que no ha de ser fàcil que n'admetin una anàlisi freda i raonada.</p>

VIOLENCIA: TOLERÀNCIA ZERO

Tanmateix la idea és que amb les activitats revisin els seus prejudicis i adverteixin la inconsistència dels tòpics romàntics sobre l'amor: la inevitabilitat d'una relació com si fos cosa del destí i el fet que l'atracció puntual sigui una bona base per a la vida en comú, així com el paper subordinat que hi juga la dona, insatisfeta i desprotegida sense el mascle protector, la llar i els infants. En el cas de Massimo és important desemmascarar les característiques d'un assetjador i futur maltractador que es presenta revestit de sensibilitat i romanticisme.

Metodologia / pautes de treball*

(Explicació de la metodologia que s'utilitzarà per treballar l'activitat. Si hi ha materials relacionats com ara qüestionaris, textos, etc. es referenciaran aquí i s'inclouran al final del document com a annexos.)

Metodologia i procediments a l'aula

La denúncia parteix de l'anàlisi d'una pel·lícula pretesament romàntica, «Planes de boda», de la qual en podeu veure el resum a l'annex 1.

S'ha triat aquesta pel·lícula perquè:

- És una pel·lícula d'èxit, del tipus de les que es projecten als cinemes que freqüenta un públic poc exigent, o que es troba en primera fila als prestatges del videoclub: un cinema per passar l'estona, al qual el nostre alumnat està molt ben predisposat.
- La pel·lícula presenta un catàleg de tòpics de tota mena sobre el rol femení i el masculí, i sobre les relacions amoroses suposadament romàntiques. És molt apta per desemmascarar aquests tòpics i sobretot per denunciar l'embolcall amable i inofensiu amb què són presentats.

Tòpics i mites presents a la pel·lícula, a remarcar al llarg de l'activitat:

Sobre la dona:

- Necessita parella per ser feliç.
- Necessita fills per ser feliç.
- Necessita un amor viril i protector.
- És fina i detallista.
- És fràgil davant el risc.
- Sola està indefensa.

Sobre l'home:

- És salvador i protector.
- No li interessen els detalls i és més aviat tosc.
- És valent davant el risc.

Sobre les relacions amoroses:

- L'amor entre dos és un sentiment natural i inesperat: "a primera vista".
- L'amor entre dos no té raons que l'expliquin, simplement "se sent al cor".
- L'amor encertat és etern.
- L'amor causa un estat de satisfacció permanent.

Tal com s'indica a continuació, després del visionat de la pel·lícula, plantegem a l'aula una sèrie d'activitats que han de permetre a l'alumnat desentranyar els estereotips que hem esmentat i, com, en un embolcall melós, es donen per bones i es fomenten pautes de conducta sexistes i potencialment violentes.

Seqüència de l'activitat:

1. Visionat de la pel·lícula.
2. Conclusió del visionat i activitats 1, 2 i 3. (Annex 2)
3. Visionat d'un fragment escollit i activitats 4, 5 i 6. (Annex 3)

Temporalització de les sessions de treball*

(Explicació del treball que es realitzarà durant cada sessió.)

3 sessions (si és possible en dies consecutius, almenys les dues primeres):

Sessió 1. Visionat de la pel·lícula.

Sessió 2. Conclusió del visionat i activitats 1, 2 i 3.

Sessió 3. Visionat d'un fragment escollit i activitats 4, 5 i 6.

Materials necessaris*

(Llista de materials, el més detallada possible, que es necessitaran per fer l'activitat. Per exemple:

VIOLÈNCIA: TOLERÀNCIA ZERO

vídeo de la pel·lícula "Cobardes", pissarra digital interactiva, paper i bolígraf, etc.)

- Pel·lícula «Planes de boda» (USA, 2001). Dirigida per Adam Shankman i interpretada, en els papers protagonistes, per Jennifer Lopez i Matthew McConaughey.

Eines d'avaluació

(Explicació de les eines que s'utilitzaran per fer l'avaluació. Si hi ha materials relacionats com ara qüestionaris, enquestes, etc. es referenciaran aquí i s'inclouran al final del document com a annexos.)

Com s'ha desenvolupat el treball a l'aula

(Descripció de com s'ha desenvolupat el treball, per exemple: si els/les alumnes han participat en major o menor mesura, si han demostrat interès, si hi ha temes que desperten més curiositat que altres, etc.)

Valoració d'objectius aconseguits i conclusions

(Valoració de si s'han aconseguit els objectius i explicació de les conclusions a què han arribat professorat i alumnat, un cop realitzada l'activitat.)

Hem notat que la valoració d'una vida independent i lliure, tot i que és bona com en el cas de la protagonista, se supedita a una vida sentimental satisfactòria. Per a ells/elles la vida en soledat i la manca de parella és problemàtica.

Els nois i noies han percebut que la casualitat és un factor important en les relacions de parella, que no són fatídiques, però d'altra banda troben absurd que la Fran i l'Steve hagin arribat tan lluny sense estimar-se tant com creien, com si els sentiments es visquessin sempre amb total claredat.

Entenen que el pare insisteixi però ni ells ni elles tolerarien una situació així "ni de broma". De la mateixa manera entenen que la Mary enganyi la Fran, però ho desaproven.

Pel que fa a en Massimo, si en un primer moment comptava amb moltes simpaties, la reflexió mitjançant les preguntes i el debat posterior van capgirar l'opinió: van notar el xantatge emocional que exercia el personatge i la seva feblesa, com si fos un nen. Ell és qui realment es vol casar perquè no sap viure sol. Van veure els perills que entranyava l'actitud del personatge.

Les respostes a l'escena escollida i el replantejament final dels adjectius referits als personatges van mostrar que havien entès alguns dels objectius de l'activitat, com ara identificar conductes perniciosos relacionades amb els tòpics i detectar i prevenir actituds i situacions que poden conduir a la submissió i l'abús en les relacions de parella. Però no queda tan clar que admetessin un cert grau de felicitat sense una relació de parella satisfactòria. D'altra banda, qui els ho pot retreure? Es necessita maduresa i experiència per admetre que és millor estar sol que mal acompanyat. Tampoc els resulta una idea fàcil el fet que un no pugui tenir els sentiments clars i delimitats pel que fa a les relacions amoroses: és a dir, la seva idea és "s'està enamorat o no se n'està". Potser també és una qüestió de maduresa, o potser va lligat a la idea que considera indissolubles amor i fidelitat.

En qualsevol cas la valoració és altament positiva i, sens dubte, els permetrà veure aquest tipus de pel·lícula d'una altra manera i, tal vegada, afrontar també de forma diferent les seves relacions amoroses, esquivant els perills d'una parella obsessiva i maltractadora.

No hem pogut observar-ne el grau d'assimilació i els canvis actitudinals perquè l'activitat es va fer a final de curs.

Propostes de millora de l'activitat

(Explicació, un cop finalitzada l'activitat, d'aquelles coses que podrien millorar-la, com per exemple: suprimir alguna part, distribuir les sessions d'una altra manera, etc.)

VIOLENCIA: TOLERÀNCIA ZERO

Annex núm. 1

Resum de la pel·lícula «Planes de boda» (USA, 2001), dirigida per Adam Shankman i interpretada en els papers protagonistes per Jennifer Lopez i Matthew McConaughey

Mary, una dona jove i soltera, reputada professional en l'organització de casaments, coneix un metge quan aquest la salva de ser atropellada per un contenidor d'escombraries. Després d'una *soirée* romàntica però casta, ella el convida a retrobar-se el dissabte següent. Però l'endemà mateix, la Mary descobreix que ell és el promès de la boda d'alta volada que està preparant en aquells moments. Tots dos dissimulen i això dóna lloc a un seguit de situacions compromeses i còmiques amb què creix la intimitat entre els dos.

Paral·lelament, el pare de la Mary la vol casar de totes totes i li busca un noi, en Massimo. La Mary rebutja el noi però en Massimo no fa més que insistir i presentar-se arreu com el promès de la Mary.

Quan s'acosta el dia del casament de l'Steve, la Mary – que veu impossible mantenir la relació amb ell-, accepta casar-se amb en Massimo quan aquest se li declara per enèsima vegada. El dia del casament de l'Steve és el mateix dia que es casaran la Mary i en Massimo, sense que l'Steve ho sàpiga. Però l'Steve i la seva promesa, a l'últim moment, decideixen deixar-ho córrer.

Quan l'Steve s'assabenta que la Mary és a punt de casar-se corre a l'ajuntament per evitar-ho. No hi arriba a temps però el casament no s'ha celebrat perquè la Mary s'ho ha repensat a l'últim moment.

Annex núm. 2

Activitat 1

Tots alhora a la pissarra: atribuiu a cada un dels personatges següents un o més dels adjectius (en podeu afegir algun altre que se us acudeixi: fort/a, feble; generós/a, egoista; sensible, insensible; sincer/a, enredaire; exigent, dòcil).

- Mary
- Steve
- Fran
- Massimo
- Pare de la Mary

Si ho voleu podeu emprar la presentació “VT0FP015_Planes_de_boda.ppt”

Activitat 2

En grups, per a cada grup una sola pregunta: reflexioneu i contesteu les preguntes següents sobre la pel·lícula:

- Expliqueu si la Mary és feliç al començament de la pel·lícula. Doneu tres raons per les que penseu que sí i tres raons per les que penseu que no. Com estaria vosaltres en els seves condicions?
- Què hagués passat si després d'aquella primera nit l'Steve i la Mary no s'haguessin vist mai més?
- Per què la Fran es decideix a no casar-se al final de la pel·lícula? Per què ha arribat fins tan lluny? Creieu que una cosa així us podria passar a vosaltres?
- Per què la Mary convenç la Fran de casar-se amb l'Steve quan ella en dubta? Per què menteix? Us agradaria que us fessin una cosa així?
- Per què creus que el pare insisteix tant a casar la Mary? Com justifica la seva insistència? Us agradaria que el vostre pare o la vostra mare actuessin com aquest pare?

Activitat 3

VIOLÈNCIA: TOLERÀNCIA ZERO

Posada en comú.

Annex núm. 3

Passatge escollit per fer una anàlisi detallada en la 3ª sessió: la declaració amorosa d'en Massimo a la part final de la pel·lícula.

En una festa, en presència del pare i de dos amics del pare que comparteixen les ganes que es casi amb en Massimo, aquest -que havia promès no atabalar més la Mary i ser només amics- treu un regal per ella que consisteix en una gran casa de nines. En una habitació central de la casa hi ha un anell de compromís i al darrere una foto petita de la difunta mare de la Mary. Llavors s'agenolla i li declara el seu amor dient que està disposat a donar-li una llar com aquella, i a cuidar-la i protegir-la eternament. Ella accedeix a casar-se.

És remarcable el fort xantatge emocional d'en Massimo sobre la Mary, amb la presència del pare i del seus dos amics íntims, en un moment festiu. El xantatge s'accentua amb la foto de la mare d'ella (que es va casar per matrimoni acordat, i se suposa que va ser molt feliç amb el seu marit, pare d'ella), presidint la casa de nines.

La casa de nines -amb l'anell de compromís a dins- és una imatge simbòlica de la llar que ofereix en Massimo a la Mary: un món irreal en què la figura femenina és infantilitzada i llastada per la figura materna.

Que li ofereixi casa, cura i protecció, xoca amb el fet que ella és una dona independent que es guanya molt bé la vida; millor que ell. Es presenta, doncs, aquesta emancipació d'ella com a fictícia o trivial. El pitjor de tot això -a part que ella se senti commoguda i accedeixi a casar-s'hi- és que es presenta com una cosa amable i a ell com un prodigi de sensibilitat masculina.

Activitat 4

En grups, a cada grup una sola pregunta: reflexioneu i contesteu les següents preguntes sobre el fragment de la declaració de Massimo que acabeu de reveure:

- A l'escena, quanta gent té la Mary a favor dels seus desigs? I en Massimo? La situació és equilibrada i justa per a la Mary?
- En Massimo li ofereix casa, cura i protecció. Qui dels dos sembla tenir més diners? Creieu que la Mary no se sap cuidar sola? I en Massimo, sembla que se sàpiga cuidar sol?
- La Mary és una nena? Per què creieu, doncs, que en Massimo li regala una casa de nines? Què deu voler dir la casa de nines amb l'anell de compromís a dins? I la foto de la mare morta, què hi fa, a la casa de nines?
- Per què creieu que la Mary accedeix a casar-se amb en Massimo, si no li agrada? En té necessitat? Per què? Si s'haguessin arribat a casar, creieu que el seu matrimoni hagués estat com explica el pare que va ser el seu?

Activitat 5

Posada en comú.

Activitat 6

Repetiu l'exercici 1 i observeu si heu canviat d'opinió sobre les característiques d'algun dels personatges: fort/a, feble; generós/a, egoista; sensible, insensible; sincer/a, enredaire; exigent, dòcil; independent, dependent.

- Mary
- Steve
- Fran
- Massimo
- Pare de Mary